

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jus Canonicum Ad Libros V. Decretalium Gregorii IX.

Huth, Adam

Augustæ Vindelicorum, 1732

28. De appellationibus, recusationibus & relationibus

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63433](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63433)

Resp. ad 2. Casu quo Judex qui tulit sententiam, propter impotentiam eam non valet exqui, potest implorare auxilium, sive assistentiam alterius, prout solent facere judices Ecclesiastici, implorantes brachium judicis sæcularis. Imploratus judex sæcularis tenetur imploranti Judici Ecclesiastico manum porrigere, nolens per censuras cogi potest. *L. 9. C. de Episc. Aud. c. 1. de off. jud. Ord.* Eodem modo potest & sæcularis Judex Ecclesiasticum invocare, ut hic per censuras urgeat condemnatum. Demum notabilis differentia est inter præstationem brachii sæcularis, & accomodationem familia; nam in accomodatione familiæ, quæ consistit in licitoribus, aut militibus, Judex, qui eam sibi accomodari petit, sententiam exequitur; in præstatione autem brachii sæcularis, alter, qui imploratur, facit executionem. Engel *h. t. n. 32.* allegans Gail, *L. 1. obs. 113. n. 8.* ubi hic plura.

TITULUS XXVIII.

De Appellationibus, Recusationibus & Relationibus.

S. I.

de Appellationibus.

Q. 1. Quid sit appellatio & quomodo ab aliis remediis contra sententias gravatorias distinguatur?

Resp. 1. Appellatio definiri solet, quòd sit ab inferiori ad judicem superiorem facta provocatio ratione gravaminis illati vel inferendi.

M 4

Resp.

Resp. 2. Supplicatio, prout hujus loci, est humilis petitio, quâ quis, cui ordinarium remedium Appellationis non competit, allegato gravamine rogat Principem, ut ex gratia & benignitate sententiam retractet, & adversus illam restituat supplicentem. Differt supplicatio, licet sit valde humilis, ab Appellatione in seqq. Appellatio regulariter suspendit executionem, non supplicatio, ut pote in gratia fundata: Appellatio est remedium ordinarium justitiæ, Supplicatio extraordinarium gratiæ: Appellatio fit ad alium Superiorem, Supplicatio ad eundem, qui tulit sententiam: Appellatio interponi debet intra decennium, supplicatio Principi facta usque ad biennium; Appellationibus conceditur, Supplicatio non nisi semel in eadem causa, & quidem tantum post sententiam definitivam. *L. 5. de prec. Imper. offer.*

Resp. 3. Revisio, valde vicina Supplicationi, imò in Imperio eidem substituta, est remedium extraordinarium, quo petitur, ut sententia, à qua appellare non licet, v. g. propter dignitatem iudicantis, unâ cum actis revideatur, & si competitur iniqua, reformetur. Inductum est posterioribus Imperii Constitutionibus, ut constat ex *Ord. Cam. p. 3. tit. 51. & 52. Recess. Imper. de anno 1532. & 1539. §. 6. 1540. §. 100.* Non solum in Camera Imperiali, sed etiam in aliis Principum judiciis locum habet. Respicit tantum certa causarum, personarum & sententiarum genera. *Recess. Imper. Ratisbon. de anno 1654. §. 124. & seq.* Debet peti intra 4. menses à die pronuntiate sententiæ.

Sententiæ juxta *Recess. Imp. de anno 1654.* Licitum est unico tantum scripto exponere rationes & gravamina; nihilque novi in illo addendum, quod in actis prioribus non continebatur. *Ord. Cam. p. 3. tit. 53. §. 1.* A petente revisionem deponi debet certa pecuniæ summa, quam recipit, si apud Revisores causam obtineat; amittit, si causam perdat. Revisio hodie effectum suspensivum non habet, ut contra Gail. Gilhausen vult, licet cautionem præstare teneatur de restituendo judicato pars, pro qua lata prior sententia. &c. Ex dictis non unam inter Appellationem & Revisionem differentiam licet colligere.

Resp. 4. Querela nullitatis est imploratio legitima super vitio substantiali, ex quo quis petit sententiam ipso jure nullam pronuntiari. *L. 1. C. de execut. rei jud.* Potest proponi vel coram judice superiore, vel coram eodem judice, modo Ordinarius sit aut delegatus supremi Principis. *L. 4. & 6. C. de Accus.* Alii delegati de querela non cognoscunt, sed adeundus est delegans. *c. 13. de off. deleg.* Potest etiam proponi vel principaliter, id est sine appellatione, vel incidenter cum appellatione; principaliter proponens querelam nullitatis & in probatione deficiens, recurrere ad remedium appellationis non potest; secus est, si eam tantum incidenter proponat; neque nullitas principaliter intentata suspendit executionem (nisi fuerit notoria. *L. ult. C. si ex fals. instrum.*) secus incidenter proposita. *Clem. 1. de sent. & re jud.* Demum nullitas sententiæ principaliter intentata

M §

oppo-

opponi potest usque ad annos 30. *L. 3. C. de pro script. 30. vel 40. annor.* quod tamen de Jure novo *Recess. Imp. de anno. 1654. §. 121.* in Camera Imperiali hodie correctum, ita ut intra decennium quemadmodum appellatio, debeat opponi, nullitas esset insanabilis.

Q. 2. Quotuplex sit appellatio? Resp. 1. Alia est *judicialis*, alia *extrajudicialis*. *Judicialis* fit à actibus judicialibus, v. g. à sententiâ vel definitivâ vel interlocutoriâ, à jussu judicis, terminum fore nimis brevem ad comparendum assignantis, à gravamine à iudice illato. *Extrajudicialis* fit à actibus vel decretis extrajudicialibus, quibus aliquis gravatur, v. g. dum iudex defert tutelam, aut ùdve munus publicum; vel dum quis se opponit præsentationi, electioni, collationi beneficii; vel dum quis sibi timet ab incarceratione, aut excommunicatione, & propterea ad iudicem superiorem confugit. *c. 8 h. t. in 6. c. 19. & 29. de elect.* Potest autem provocatio contra gravamen in electione duplici modo opponi vel per viam *appellationis*, vel per viam legitimæ *accusationis*; interque duas istas provocaciones magna est differentia: uti & multùm differt appellatio judicialis ab extrajudiciali, præsertim verò quòd extrajudicialis appellatio propriè dicta appellatio non fit, nec suspendat regulariter & de jure executionem. *Engel h. t. n. 10. ex c. 45. h. t. c. 10. & 16. de elect.*

Resp. 2. Judicialis appellatio dividitur in eas, quæ

quæ fit ab *interlocutoria*, & eam, quæ fit à *definitiva*; quarum differentias assignat Engel *h. n. 11. 12. 13.* Ubi & illud notandum, jure Civili non aliter ab *interlocutoria* concedi appellationem quam si hæc vim habeat *definitivæ*, vel contineat gravamen irreparabile. *L. 39. ff. de minor. L. 2. ff. de appell. recip.* Jure vero Canonico appellare licere ab omni *interlocutoria*, imò & ab omni alio gravamine, etiam *extrajudiciali* illato, vel inferendo, uti habetur *c. 5. c. 51. & c. 59. h. t. Vall. h. §. 4. n. 3.* Trid. quidem ad normam Juris Civilis reduxit in *capitulis cit. Statuta sess. 13. c. 1. & sess. 24. c. 20. de reform.* Sed in praxi Trid. non servatur, procediturque juxta Jus Canonicum vetus.

Resp. 3. Utraque appellatio judicialis scil. & *extrajudicialis* dividitur in *justam & rationabilem*, si ex *justa & rationabili causâ*; & in *frustratoriam*, si tantum morandæ solutionis & *judicii protrahendi causâ*; & in *frivolam*, si ex *levi causa & pro re minima* interjiciatur.

Q. 3. Quinam possint appellare? *Resp. 1.* Generalis regula est, posse quemlibet appellare, qui gravamen aliquod sive extra, sive intra *judicium* patitur, aut se passurum timet. *can. 10. caus. 2. q. 6. L. 20. & 30. C. h. t.* Neque tantum appellare permissum est illi, qui *condemnatus est*, sed etiam aliis, quorum nomine suo interest. *c. 17 de sent. & re jud. L. 4. §. 2. L. 5. princ. ff. h. t.* imò etiam, quorum nomine alieno interest; sic appellare potest *Procurator pro Domino*, id raturum

tum habente. *c. 14. de Procur.* Tutor pro pupillo. *L. 27. ff. L. 19. C. h. t.* Dominus pro subdito. *L. 15. ff. eod.* Judex ipse, qui tulit sententiam, casu quo condemnato succederet, modicam pars, contra quam sententiam pronuntiavit, intentionem suam & exceptionem non satis probaverit. *VViestn. h. t. n. 16.* Quod si sententia in plures sit lata, unus rectè appellat, & in secundâ instantiâ victor evadens, prodest quoque suis sociis. *c. 72. h. t. L. 10. §. fin. ff. eod.* Aliter tamen dicendum, si unus contra sententiam juvetur pro re speciali, v. g. favore ætatis per restitutionem in integrum. Denique in *causa criminali* latius extenditur remedium appellationis, quia pro eo, qui ad supplicium ducitur, quilibet, sive ejus intersit, sive non intersit, admittitur ad appellandum, etiam resistente condemnato. *L. 6. ff. L. 25. C. h. t.*

Resp. 2. Appellare non est permiffum illis, in genere loquendo, qui nullum gravamen patiuntur, vel qui non justè metuunt, ne inferatur. *L. 1. ff. de appell. recip.* Et hinc ab appellatione rejicitur. 1. Qui culpâ suâ & voluntariè per sententiam gravatus est, v. g. condemnatus ob contumaciam. *L. 1. C. quor. appell. non recip.* 2. Reus notorius, confessus scilicet, vel per evidentiam rei, quæ nullâ tergiversatione celari possit, convictus. *c. 13. & 14. h. t.* 3. Qui in eadem causâ detulit legitimæ appellationi sui adversarii. *c. 23. & 24. h. t.* 4. Qui in eadem causâ tres conformes sententias contra se tulit, *c. 65. h. t. L. 10. C. h. t.*

C. ne

C. ne liceat in unâ eâdemque caus. In Camera tamen Imperiali dicunt recipi ulteriorem appellationem, ne inferiores Principes plures faciant instantias in præjudicium Imperii. 4. Qui professus est cum juramento ante sententiam, se non provocaturum à iudice. *c. 21. h. t. L. 1. §. 3. ff. à quib. appell. non lic.* adeoque dum dicitur. *c. 20. h. t. jurantem,* se non provocaturum à iudice, posse tamen appellare, intelligi debet, si sententia sit *injusta & præsertim si notoriè injusta* sit, non verò si sit *juri conformis.*

Q. 4. A quo iudice possit quis vel non possit appellare? Resp. Appellare quis potest regulariter ab omni iudice, sive sit delegatus, sive Ordinarius, etiam si iudex sit communi partium consensu impetratus. *c. 14. de sent. & re jud. L. 21. ff. h. t.* Etiam ab *arbitro juris*, sive ex istius præscripto ab ipsis litigantibus electo. *c. 11. de off. deleg. in 6.* non tamen à Compromissario. *L. 1. C. de recept. arb.*

Resp. 2. A Papa ad neminem datur appellatio, nequidem ad futurum Concilium. Ratio, quia Concilium Generale non est supra Pontificem, cum PP. in tali Concilio congregati sint & maneant oves, quas indistinctè Christus Petro subjecit Joan 21. Idem habetur in Conc. Nicæan. *can 39. inter 80. art. Tom. 1. Conc. post Acta Conc. Nicæni. Conc. Constant. Sess. 8. art. 37. Sess. 45. in Bulla Martin. V. Lugdun relat. in 6. 3. de elect. in 6.* cum ergo appellatio ab inferiori iudice ad superiorem fieri debeat, superiori

tas autem Concilio generali non competat in Pontificem, sequitur ab hoc ad illud appellari non potest. Accedit, quod appellantes incurrant excommunicationem latam à Pio II. Constit. *execrabilis edita* calend. Febr. 1459. confirmatam à Julio Constit. *suscepti*, edit. cal. Julii 1509. reservatam Sedi Apostolicæ in *Bulla Cænæ Casu secundo*. Porro in Rep. Ecclesiastica appellare non licet à Concilio generali legitime congregato, & Capiti suo unito, non à sententiâ totius Congregationis Cardinalium; non ab ultimâ sententiâ Rotæ Romanæ.

Resp. 3. Ab Imperatore, vel alio Principe, aut Magistratu superiore non recognoscens in Rep. sæculari appellare non licet. *can. 16. c. 17. caus. 9. q. 3. l. 1. §. 1. ff. à quib. appell. non licet.* nisi quandoque ab ipsis melior informatio, supplicatio, revisio admittatur. Deinde nec à supremis tribunalibus Imperatoris, aut Regum Parliamentis. Item ex privilegio non licet in Imperio Romano appellare à sententiis Principum Electorum, & quorundam aliorum, quamvis hoc privilegium respectu omnium æquale non sit.

Resp. 4. Non etiam licet appellare in causis à Papa, vel alio Principe aut Magistratu supremo delegatis cum clausula, *appellatione remota*; per quam clausulam non tantum appellatio frivola prohibetur, quæ absque eo rejicitur *c. 5. h. t. in 6.* sed etiam *justa & rationabilis*; si ea non sit specialiter à jure expressa & permissa. 6.

§ 3. h. t. Prohibetur tamen solum quoad effectum suspensivum; & insuper alia remedia condemnato salva manent, v. g. querela nullitatis, supplicatio, revisio &c. ne videatur plus justo auferri jus defensionis, aliàs jure naturali conservatum; quia appellatio tum solum juris naturalis est, quando nullum præterea remedium appetit.

Q. 5. Ad quem appellari possit? Resp. 1. A Judice qui sententiam tulit, ad ejus superiorem habentem tribunal distinctum, & quidem ad proximè superiorem. c. 66. h. t. ne jurisdictiones confundantur. Appellatio tamen ad mediatum facta probabilis non est irrita, sed valet, parte adversà nihil contrà opponente. arg. c. cit. Ratio, quia appellare gradatim non pertinet ad substantiam appellationis.

Resp. 2. Plures sunt casus, in quibus ad superiorem judicem mediatum, proximo omisso, appellari potest; & 1. quidem de jure Civ. licet pupillis, aliisque miserabilibus personis immediate ad supremum Principem appellare. L. un. C. quand. Imperat. inter pupill. 2. Si intermedius judex palam deneget justitiam. Pirh. h. n. 90. 3. Si aperte sit inhabilis ratione suspitionis, excommunicationis, vel alterius defectus. Pirh. cit. 1. 4. Si absens sit intermedius. 5. Si consuetudo legitime præscripta id permittat. De Jure Canonico à quocunque judice ad Papam in causis Ecclesiasticis, vel etiam in sæcularibus quoad eos, qui temporali ejus jurisdictioni sub-

sunt

sunt, immediate licet appellare. *c. 7. h. t.* *Q. 3. Nor*
S. Pontifex est Ordinarius inferiorum judiciorum *Q. 3. Nor*
 & cum his concurrentem habet jurisdictionem *Q. 3. Nor*
 Excipitur casus, quo à subdelegato delegati Pontificii *Q. 3. Nor*
 qui non in totum subdelegavit, non ad Pontificium *Q. 3. Nor*
 cem, sed ad delegantem debet appellari. *c. 27. Q. 3. Nor*
porro. de off. deleg. & c. 7. eod. in 6. Deinde potest *Q. 3. Nor*
 immediatè appellari ad Legatum Pontificium *Q. 3. Nor*
 Provinciâ suâ existentem; quia gerit vices Papae *Q. 3. Nor*
c. 1. de off. Leg. Casus alios recenset Schmalz *Q. 3. Nor*
h. t. n. 52.

Q. 6. Contra quam sententiam & quos appellari
possit aut non possit appellari? Resp. 1. In omni *Q. 6. Contra*
 ni causa principali, sive ab omni sententia definitiva *Q. 6. Contra*
 va & valida appellare regulariter licet. *c. 5. & c. 1. h. t. c. 1. eod. in 6. L. 6. & 20. C. eod.* Ratio, quia *Q. 6. Contra*
 appellatio est quædam defensio, & ideo non est *Q. 6. Contra*
 cile deneganda. Quomodo à sententiâ interlocutoriâ *Q. 6. Contra*
 toriâ liceat appellare, dictum est supra, & vide *Q. 6. Contra*
 possunt. *c. 5. 51. & 59. h. t. Trid. Sess. 13. c. 1. & Sess. 24. c. 20. de Reform.*

Resp. 2. Casus à regula, quòd ab omni sententia definitiva valeat appellari, excepti sunt *Resp. 2.*
 seqq. 1. Non admittitur appellatio ex inveterata consuetudine in Imperio, quæ approbata est per *Resp. 2.*
 Ordin. Camer. p. 2. tit 28. §. Item nachdem *Resp. 2.*
 Recess. Imp. de Anno 1530. §. Item als auch *Resp. 2.*
 95. à causa criminali capitali. 2 Non in causis *Resp. 2.*
 civilibus valde modicis, per Recess. Imper. de Anno *Resp. 2.*
 1654. §. 4. contra *c. 11. h. t. & L. 20. C. eod.*

3. Non

Non in causis notoriis, ubi nulla probabilis de-
 fensio apparet. *c. 13. 41. 61. h. t.* nec in causis,
 quæ non patiuntur dilationem, saltem quoad ef-
 fectum suspensivum, ut sunt causæ alimentorum
 tutorum, stipendiorum, salariorum. *L. ult. ff. de
 appell. recip.* nec in causâ possessionis *momentanea*
per L. un. C. si de moment. poss. nec in causâ per ju-
 ramentum *voluntarium* decisa. *L. 12. C. de R. C.*
 Ratio, quia habet speciem transactionis. Nec in
 causâ appellationis desertæ. *c. 4. & 5. h. t.*

Resp. 3. Ulteriùs non admittitur appellatio,
 nequidem extrajudicialis, *In causa correctionis*, dum
 Prælati Ecclesiastici, vel Regularis procedit ut
 pater paternè, & non excedit limites à Ss. Canon.
 & Constitutionibus Ordinis præscriptos. *c. 13. &
 21. h. t. c. 12. & 13. de off. Ord.* 2. *In causa censu-*
rum, Excommunicationis, suspensionis, & interdicti
 appellatio eadem negatur quoad effectum suspen-
 sivum, si censura jam est lata contra appellantem.
c. 37. h. t. c. 20. in fin. de sent. excomm. in 6. 3. In
 causâ electionis ad impediendam executionem il-
 lius, vel confirmationis istam secutæ, nam nisi ap-
 pellans alleget causam valde rationabilem, appel-
 latio non admittitur. *c. 46. h. t. & c.*

Q. 7. Coram quo iudice interponenda sit appella-
tio? Resp. Regulariter interponi debet coram
 illo iudice, à quo appellatur, aliàs non valitura.
*c. 19. & c. ult. h. t. c. 9. eod. in 6. L. 1. §. 10. ff.
 quand. appell.* Quod si gravatus copiam iudicis
 habere non possit, vel periculum capturæ immi-
 neat, adeundus est *Judex ad quem*, atque ibi in-

Liber II.

N

ter-

terponenda appellatio. *L. 19. C. h. t. L. 1. §. 1. C. de app. 1. Cle.*

Q. 8. Quomodo interponenda appellatio? Resp. prorog.

Appellatio à Sententiâ definitivâ, vel interlocutoria vim definitivâ habente, si in continenti, id est, ante ad actus extraneos divertente, opponatur, potest vivâ voce & stante pede, ut loquuntur possuntque esse vel verba expressa, v. g. *Appello jam Provoco: vel aequipollentia, v. g. committo vel iudicio me iudicio Caesaris, Papa, Nuntii, vel alterius superioris. c. 34. h. t.*

2. Si fiat ex intervallo appellatio, debet fieri in scriptis porrecto Libello appellatorio. *L. 5. §. fin. ff. h. t. excipiuntur causa*

vioris momenti, in quibus etiam ex intervallo voce potest appellari. *Vall. h. t. §. 9. n. 1.*

3. In Libello appellatorio exprimi debet nomen appellantis, appellati, & nomen utriusque iudicis, & ad quem. *can. 31. §. ego. caus. 2. q. 6. L. 2. §. ff. h. t.*

4. In appellatione à sententia definitivâ allegare in specie causam appellandi necesse est, sed sufficit, si in genere dicat appellans, gravatum se esse. *Pich. h. t. n. 29. Pirh. n. 123.*

Resp. 2. Appellatio à Sententia interlocutoria simplici, si quando conceditur, debet in scriptis. c. 1. princ. h. t. in 6.

2. Debet exprimi causa appellationis. *c. cit. & c. 59. h. t. quæ causa debet esse legitima, & in specie allegari.*

3. Neque justificari appellatio ab interlocutoria ex novis de novo probandis, sed solummodo ex causis in ipsa appellatione nominatim expressis sunt.

h. t. b. 1.

§. 10. Clem. 5. eod. Ratio, ne sæpè malitosè ad litis
 prorogationem appellationes interponantur. Ex-
 ceptiones videre est apud Schmalzgr. h. t. n. 64.

Q. 9. Quid sint fatalia appellationis, & quotupli-
 Resp. ad 1. Fatalia appellationis nihil aliud
 sunt, quam tempora, quibus elapsis appellatio vel
 non conceditur, vel jam concessa & interposita,
 Appellatio jam introducta extinguitur.

Resp. 2. Tempora appellationis sunt quadru-
 plicia. 1. Interponenda appellationis. 2. Petendi
 appellationis. 3. Appellationis introducenda, sive
 appellationis ad iudicem presentandi. 4. Ap-
 pellationis proseguenda & finienda.

Q. 10. Quid de singulis temporibus sive fata-
 libus appellationis dicendum? Resp. 1. De tempo-
 re appellationis interponenda 1. Fatale sive tem-
 pus appellationis interponenda est hodie decendi-
 um, id est, pars vel voce, vel scripto vel facto de-
 clarare debet intra decem dies, se provocare ad ju-
 dicem superiorem, & ita dicitur interponere ap-
 pellationem. c. 15. de sent. & re jud. c. 8. h. t. in 6.
 hodie C. h. t. Dies proinde ultimus fatalis
 est, ut eo lapso volens appellare non audiatur;
 sed tamen juris remediis se defendere non prohi-
 betur. c. 8. h. t. in 6. 2. Computatur hoc tempus
 decendii à momento prolatae sententiae, si ad-
 versus presentem est pronuntiatum; vel si con-
 damnatus ignoravit sententiam latam, à die
 sententiae, & completur in ultimo momento diei
 decimae. c. 15. & 8. cit. 3. Decendum hoc ab ini-
 quitate est utile, & ignorantibus, utpote legitimè impedi-

to, non currit, nisi sit verè contumax. *c. 29. §. adversus absentem. caus. 2. q. 6.* In progressu fitur *continuum*, adeò ut etiam feriis solentur currat. *L. 1. C. de feriis.* 4. Si gravamen, à appellatur, sit continuum, & habeat causam permanentem, ut cum quis in carcere detinetur, per, quamdiu durat, conceditur appellatio. *h. §. 7. n. 3.*

Resp. 2. De Apostolis petendis 1. Apostoli hic literæ dimissoriae, quas iudex à quo mittit ad superiorem, ad quem appellatum in fidem appellationis interposita. Alii *Dimissorii*, quibus iudex à quo testificatur appellatione coram se legitime interposita dimissa. Alii *Reverentiales*, quibus significatur quòd appellatio non ex justia, sed ob reverentiam iudicis ad quem admittatur. Alii *Resutatoria*, quibus iudex à quo exprimit causam non adversa à se appellationis *Vall. h. §. 10. n. 1. C. 2.* Tempus petendi hodie Apostolos de iure communi sunt 30. dies, à die latae & cognitae sententiae, & juxta *Clem 2. h. t.* appellans eos debet petere instanter, instantius, instantissimè. 3. Tempora petendorum Apostolorum non ad sunt in usu, sed condemnatus appellationem dici à quo per libellum proponit, & iudex curat per Notarium desuper scribi, quod vel admittatur appellatio, vel non admittatur; si admittitur, petuntur acta cum Apostolis ad superiorem iudicem transmittenda; si non admittitur, & tamen pars se sentit gravatam, potest sum-

simpliciter adire superiorem, eidemque proponere
appellationem admissam non esse; qui dein per
informationem, quare iudex appellationem
non admiserit, simulque inhibet, ne sententiam
execuetur. Engel *h. n.* 46.

Resp. 3. de tempore *introducenda* appellationis, sive presentandi Apostolos coram iudice ad quem 1. Tempus hoc, de Jure saltem Canonico, determinatum non est, sed videtur iudicis arbitrio esse determinatio relinqui. *c. 4. h. t.* 2. Si Iudex quo id non determinaverit, observandum juxta leges est jus Civile; quod de Jure Rom. varium erat. *L. 2. & fin. C. de temp. Appell.* modo in Camera Imperiali est 6. mensium. *Ord. Cam. p. 2. tit. 3. §. 4. & 5.* 3. Tempus presentandi Judici Apostolos incipit currere à die interpositæ appellationis. *Gail. L. 1. Obs. 140. n. 2. & 3.*

Resp. 4 de tempore *prosequenda & finienda* appellationis 1. Hoc tempus, statuente sic utroque iure, est annus, ex causa tamen necessariâ & evidente biennium. *c. 5. h. t. c. 8. eod. L. fin. §. 4. C. de tempor. appell.* 2. Incipit currere à die interpositæ appellationis. *Clem. 3. h. t. & observatur etiam in foro Civili, licet Nov. 32. c. 6. quid aliud statuatur.* 3. Intra id temporis si appellans, justo impedimento cessante, appellationem suam non fuerit prosecutus, deserta censetur *c. cit.* Ita tamen, ut de appellatione *introducâ*, sed non continuatâ pronuntietur iudex *ad quem.* Vide Engel *h. n.* 49. 4. Tempus annale & biennale in tribunalibus majoribus, secularibus æquè ac Ecclesiasticis ob multitudi-

nem causarum parum attenditur, modò obli-
ventur, quæ ad *interponendam & introducendam*
appellationem sunt statuta.

Q. 11. *Quinam sint effectus appellationis.*

Resp. 1. Appellatio à sententia *definitiva* vel
interlocutoria vim definitivæ habente, si rite
fit, duplicem habet effectum, *suspensivum & de-*
olutivum: Vis effectus *suspensivi* consistit in eo, quod
per eam suspendatur jurisdictio iudicis à quo
sententia ipsius in rem iudicatam non transeat,
que executioni mandari, neque aliquid possit
tra fieri vel attentari. *c. 39. & L. un. ff. nihil in*

appell. pend. Quod si verò Iudex à quo aliquid
eo tempore innovasset, tunc *per viam*, sive *re-*
dictum attentatorum revocari, & omnia in prin-
cipio statum debent restitui. Exceptiones
seqq. Potest Iudex à quo *sine vitio attentari*
cere ea omnia, quæ facilitant causam appella-
tionis, uti est præfigere terminum appellanti in-
ducendæ appellationis: retinere debitorem, si
etiam ex novis causis de fuga: rem litigiosam
fructus existente periculo destructionis &c.
questrare. Deinde exequi sententiam potest,
obstante appellatione; si appellatio sit evidens
frivola: in notoriis; in casibus, quibus de iure
vel ob clausulam, *appellatione remotâ*, appellatio
non licet: in excommunicatione vel aliis censuris
appellatio non impedit valorem & effectum illius.
c. 37. c. 53. §. 2. h. t. c. 20. de sent. Excom.
Vis effectus *devolutivi* consistit in eo, quod tota causa
principalis cum suis accessoriis & incidentibus
de-

devolvatur ad superiorem, adeo ut non tantum
pronuntiare, sed & novam sententiam, causâ exi-
gente, concipere possit. König *h. t. n. 51.* Si ta-
men diversa fuerint capita sententiæ, & non ab
omnibus sit appellatum, ea tantum devolvuntur,
quibus appellatum est. *L. 29. ff. de minor.* Plura
de apud Schmalzgr. *h. à n. 108.*

Resp. 2. Appellatio ab interlocutoria simplici
& devolutivum habeat effectum & suspen-
sitivum; hunc tamen scil. *suspensivum* aliter non
producit, quàm si gravaminis causa in specie pro-
ducatur. *c. 7. h. t. in 6.* nec sententia interea revocetur
à iudice à quo *c. 60. h. t.* In praxi rigor ille
adeo strictè non observatur. Circa effectum
devolutivum notandum, quòd, si constet, bene
appellatum esse, non tantum articulus incidens,
sed ipsa quandoque causa principalis ad superio-
rem devolvatur, ne gravatus ad gravantem remit-
tatur. *c. 19. h. t. in fin.* Si verò malè sit appella-
tam, tunc principalis causa non devolvitur, nisi
iudex inferior appellationi deferendo jurisdictio-
nem à se abdicet. *c. 5. h. t. in 6.* Engel *h. n. 13. &*
14.

§. 2.

De Recusationibus & Relationibus.

*Q. 1. Quid sit Recusatio & quomodo differat ab
Appellatione?* *Resp.* ad 1. Recusatio, ut est
huius loci, est iudicis tanquam suspecti ex justa
causa declinatio. Pirh *h. n. 265.*

Resp. ad 2. Licet in nonnullis conveniat cum

N 4

Ap-

Appellatione, præsertim, quòd recedatur ab a
 dientia iudicis, ejusque jurisdictio suspendat
 differt tamen in pluribus, v. g. quòd non app
 letur à iudice, nisi gravet, recusari tamen poss
 qui actu non gravat: quòd Appellatio necessa
 fiat ad superiorem, non Recusatio: quòd non p
 fit appellari à iudice, cui commissa est causa
 clausula, *appellatione remota*, recusari tamen p
 fit &c.

Q. 2. *Quinam non possint, aut possint recusari?*

Resp. 1. Non Papa aut Princeps supremus recusari
 potest. Ratio, quia de iis, quòd faciant injustitiam
 nequit præsumi. 2. Non Cardinales ob emin
 tiam dignitatis, fidem, & justitiam. 3. Non Con
 cilium Generale legitimum. *Franc. in c. 36. h. t.*
 4. Non Prælati Religiosi quoad correctionem sub
 ditorum, dum ea sit *juxta Regularia Instituta*,
c. 61. h. t.

Resp. 2. Recusari potest de Jure Can. tam Judo
 Ordinarius, quàm delegatus, licet sit delegatus
 Papæ *c. 5. de off. deleg. in 6. c. 61. h. t.* 2. De Jure
 Civili certò potest recusari delegatus. *L. 16. §. 1. de
 C. de jud. Communius negant de Ordinario. Vlt
 Pichl. h. t. n. 35.* 3. Vicarius Episcopi, non reco
 lato aut suspecto Episcopo recusari potest, & hæc
 recusatio facienda est coram Episcopo. *Sanchez
 Imò & suspecto iudice Ordinario ex aliqua causa
 potest ex eadem recusari ejus Vicarius, Maraz
 p. 6. tit. de appell. n. 28.*

Q. 3. *Quando & quomodo proponi debeat Recusatio?* Resp. ad 1. Debet Recusatio proponi ante
 litis

illis contestationem, imò ante omnes alias excep-
tiones dilatorias, ne aliàs censeatur quis in judi-
cem consentire; nisi causa suspicionis ex post vel
supervenerit, vel saltem tum modò innotuerit.

Schmalzgr. b. t. n. 133.

Resp. ad 2. Proponi debet in scriptis, oblato
scil. judici, qui recusat, libello recusatorio. L. 16.

C. de jud. 2. Debet justa causa recusationis, &
quidem in specie allegari. c. 41. h. t. c. 61. eod.

3. De causæ in recusatione expressæ veritate non
cognoscit judex recusatus, sed cognitio ad arbi-
tros ad id electos serè & regulariter pertinet. c. 61.
cit.

Q. 4. Quanam sint justa causa recusandi judi-
cem? Resp.

Generaliter loquendo, causa justa re-
cusandi est suspicio, ex variis causis oriri solita; sic
recusatur Judex, si aliunde inimicus sit recusanti:
si specialem habeat affectionem erga alteram par-
tem: si specialem habeat affectum erga causam in
judicio propositam; quia in ea egit Advocatum
&c. Non tamen est justa causa recusandi judi-
cem, quòd, quia semel in alià causâ gravavit, fue-
rit appellatum à recusante. rubr. & L. un. ff.
apud eum à quo appellatur, aliam causam agere
compellend.

Q. 5. Quis sit effectus Recusationis? Resp. Su-
spendere jurisdictionem judicis recusati, post-
quam semel fuerit proposita & pendens desuper
cognitio, adeo ut non tantum à judice ta-
liter recutato debeant revocari, sed probabilius
sint ipso jure irrita, saltem si causa objectæ suspi-
cionis

cionis fuerit manifesta, vel quæ acta sunt post electionem arbitratorum. *c. 41. & 61. h. t.*

Q. 6. Quid sit Relatio? Resp. Variè sumitur.
 1. Pro ea, quæ ex necessitate delegationis faciendâ, dum Princeps vel Superior causam alicui delegat cum potestate procedendi usque ad sententiam exclusivè, & ut completo processu eam transmittat ad Principem desuper pronuntiaturum. Hæc Processûs transmissio dicitur Relatio; de qua *inc. 45. h. t. c. 5. de off. Legat. c. 18. de sent. & re jud.*
 2. Pro ea, quæ ex natura causæ faciendâ, dum causam quampiam Judex inferior cognoscere non potest; de qua in *c. 3. de baptism. c. 59. h. t.*
 3. Pro transmissione processus ad impartiales Juris Consultos, vel Collegium Juridicum aut Universitatem; circa quam transmissionem quæ observanda, vide *Leur. h. t. Q. 1165. n. 3.* citant. *Lauterbach in ff. h. t. n. 25.*
 4. Prout est hujus loci, definitur & est Judicis inferioris in causa *de jure dubitanti* ad superiorem seu Principem missa consultatio, ut ex hujus rescripto intelligat, quid sibi in iudicando sequendum. *L. 1. C. de relation. L. 1. §. 1. L. 22 & 26. ff. h. t.* Hæc Relatio ob nimiam litium protractionem hodie est de Jure Civili recentiori abrogata per Auth. *Novo Jure C. de relat.* & permittitur recursus ad Facultates Juridicas ad petendum ab iis in jure dubio consilium. De Jure quidem Can. est approbata expressè Relatio *c. 68. h. t.* rarissimus tamen ejus est usus.

Q. 7. Quomodo conveniat & differat ab Appellatione? Resp. 1. Convenit tripliciter; Nam 1. Ap- pel-

pellatio fit ad superiorem, etiam ad eundem dirigitur Relatio. 2. Pendente appellatione nihil est innovandum; neque aliquid pendente, vel etiam promissa tantum Relatione innovari debet. *L. 13. C. de Appell. L. 1. C. de Relat.* 3. Cognitio causæ per Appellationem ad Superiorem devolvitur, etiam per Relationem. *L. 22. ff. de Appell.*

Resp. 2. Differt ab Appellatione, quia Relatio ante sententiam, non à partibus, sed à iudice interponitur, eaque à Superiore admittenda non tamem ipse superior, sed ad ejus remissionem inferior sententiam profert. *L. 1. C. de Relat.* In causis criminalibus prius fertur sententia, ut tum demum Princeps judicet, utrum eam sequi oporteat. *L. 6. §. ff. de interd. & releg.* Ex dictis, quinam effectus sit Relationis, pronum est colligere.

Q. 8. Quomodo Relatio causa ad Principem fieri debeat, ut legitima sit censenda? Resp. 1. Debet omnibus facti circumstantiis & utriusque partis allegationibus perspicue expositis perfectam totius causæ instructionem continere, si de totâ causâ sit dubium, vel illius articuli, de quo est dubium. *L. 1. C. de Relat.* 2. Si de causa dubium sit, acta simul sunt ad Principem mittenda. *L. fin. C. eod.* si de uno tantum articulo, solus ille excerpendus, & ad Principem est mittendus. 3. Utraque pars debet consentire in Relationem, & utriusque, antequam transmittatur, copia edi. *c. 68. h. t.* insuper dicta copia in forma authentica, nimirum Notarij vel aliorum duorum honestorum manu

manu scripta aut subscripta, vel authentico sigillo
munita, tradi debet Wiestn. Pirh. & alii.

TITULUS XXIX,

De Clericis peregrinantibus.

Q. 1. *Qua sit ratio praesentis Tituli, & quomodo hic titulus à Tit. 22. Libri 1. Decretal. de Clericis peregrinis distinguatur? Resp.* ad 1. Ideo Titulus praesens praecedenti de Appellatione subjungitur, quia peregrinatio Romana post latam aliquam sententiam assumpta habet vim appellationis. *c. un. h. t.* estque ingressus hujus itineris realis appellatio, in ipso facto consistens.

Resp. 2. In Titulo 22. Lib. 1. Decretal. agitur de Clericis peregrinis in ordine ad receptionem & executionem Sacrorum Ordinum, quomodo scilicet Clerici extranei, ignoti, vagi vel ordinari possint, vel admitti ad ministrandum in Ordinibus iam susceptis. Hic autem tractatur de Clericis in ordine ad lites, quatenus nimirum contra peregrinantes, id est, ad Limina Apostolorum, sive ad Sedem Apostolicam proficiscentes, possit aut non possit lis moveri.

Q. 2. *Quis sit peregrinationis Romana effectus? Resp.* Iste est praecipuus, quod si quis (sive Clericus, sive Laicus in causa spirituali, ob generalitatem rationis in *cap. un. h. tit.* allegatam) post litem sibi motam iter Romanum per se aut per alium attulerit, istiusmodi iter vim habeat appellationis, & suspendat jurisdictionem caeterorum judicum, ita ut